

# Opera aperta

Festival d'art i paraula  
de Granollers

**Rastre, deriva, viatge**  
Guia de lectura

Granollers, 9 - 12 de juny de 2022



La present guia neix amb la voluntat d'acompanyar la tercera edició d'Opera aperta, festival d'art i paraula de Granollers, un esdeveniment programat i produït des del Museu de Granollers. Partint de la instal·lació de Francesc Abad *Spuren o Rastres* debatrem a l'entorn de la noció de viatge.

Francesc Abad, que ha fet de la memòria d'Europa un dels eixos de treball en la seva trajectòria artística, en aquesta obra de 1988 va recuperar la figura de Walter Benjamin, gran pensador jueu alemany enterrat al cementiri de Portbou, on va arribar el setembre de 1940 fugint de la Gestapo. Quan va saber que l'endemà seria retornat a França i lliurat als nazis, es va suïcidar. Les maletes solitàries vora el camí invoquen la idea de rastre i petjada, de ruta. Si bé el de Benjamin va ser un viatge sense tornada, la seva figura ens empeny a interrogar-nos sobre quin lloc ocupa el desplaçament, la deriva i el caminar en l'imaginari humà.

# Gemma Domènech

## Spuren de Francesc Abad: rastre, testimoni i memòria. El viatge (necessari) al passat

**Gemma Domènech** és doctora en Història de l'Art i investigadora a l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural. Entre 2019 i 2021 ha estat Directora General de Memòria Democràtica de la Generalitat de Catalunya, lloc des del qual va implementar el Pla de Foses de Catalunya, entre d'altres projectes. Actualment és professora associada a la Universitat de Girona i directora de la Càtedra Roses d'Arqueologia i patrimoni arqueològic. Entre els seus temes d'estudi, destaca l'exili i la salvaguarda del patrimoni artístic durant la Guerra Civil així com l'exili republicà a Mèxic, fent incidència en el cas de les dones, com algunes de les seves publicacions recents recullen.



@GemmaDomenechC1



*Tell : el llop solitari  
de l'exili català  
(1907-1991)*

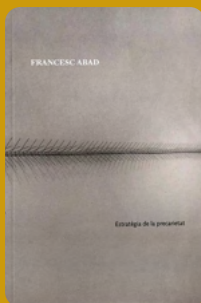
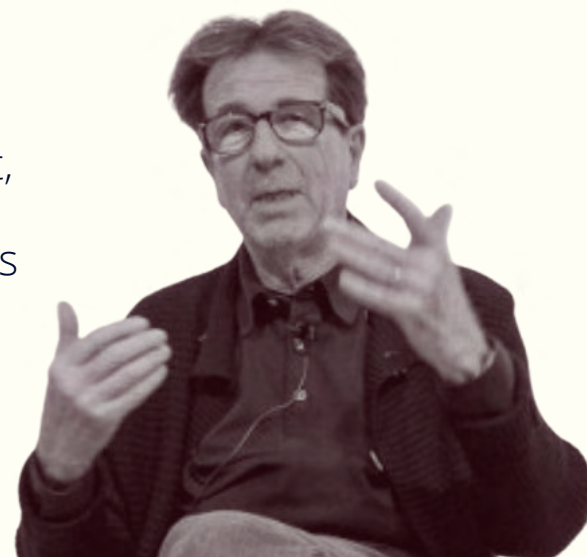


*Un Nou model  
d'arquitectura al  
servei d'una idea  
de país*

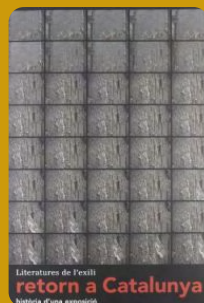
# Lurdes R. Basolí i Francele Cocco

## Reinterpreten Francesc Abad. Tres artistes en diàleg

**Francesc Abad** és un artista conceptual de reconeguda trajectòria. Les seves accions i instal·lacions sovint s'han centrat en la memòria cultural d'Europa i en temes com l'oblit, la barbàrie i la necessitat de la memòria, recuperant intel·lectuals com Walter Benjamin i Ernst Block. Actiu des dels anys setanta, la seva obra s'ha pogut veure en espais com el MACBA de Barcelona, Sala Muncunill de Terrassa, Museu de Granollers, ACVIC de Vic, Can Palauet de Mataró, i a ciutats com Berlín, Frankfurt, Gijón, Grenoble, La Haia, Las Palmas, Madrid, Palma de Mallorca, Sant Sebastià i Saragossa.



*Estratègia de la precarietat*



*Literatures de l'exili, retorn a Catalunya*



*Block W. B. : la idea d'un pensament que crea imatges*



*El Camp de la Bota*

"A cada pas,  
caminar  
adquireix  
noves forces"

Walter Benjamin

# Lurdes R. Basolí

Nascuda a Granollers, és una fotògrafa amb una trajectòria ja consolidada que ha publicat i exposat internacionalment. L'any 2010, un any després d'obtenir la beca FotoPres, es va convertir en la primera fotògrafa del país a guanyar el gran premi Inge Morath de documentalisme atorgat per l'Agència Magnum a menors de 30 anys.

 @LurdesBasoli



*Blank*



# Francele Cocco

Historiadora i artista visual brasilera. Entre els seus temes d'interès, hi ha el paper de la ideologia, la contrainformació i l'excés d'imatges al món tecnocapitalista. Els seus projectes artístics utilitzen la fotografia, el vídeo, el text i la instal·lació per crear disciplines com el pensament social, la història i la filosofia de la imatge.

 @fran\_cocco



*Fotocalipsi: especulacions sense futur sobre el present de les imatges*




# Ivette Nadal

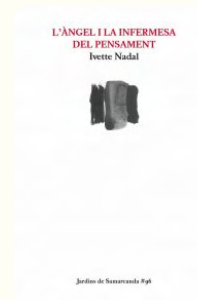
## Interpreta *Corrandes d'exili* (1947), de Joan Oliver

La benvinguda era de museu,  
per exposar-la i no tocar-la.  
I si us plau que ningú faci cap fotografia!  
Homer  
diu que  
quan dos homes  
fan via plegats,  
un hi veu més que l'altre.  
I de seguida  
els dos hem entrat  
en un combat,  
on l'horitzó es dibuixa  
però no serà mai pintat.

*Poema d'hivern*, Ivette Nadal



 *En nom de la ferida*



*L'Àngel i la infermesa  
del pensament*



*Arbres, mars,  
desconcerts*



*Camí privat*

A Catalunya deixí  
el dia de ma partida  
mitja vida condormida;  
l'altra meitat vingué amb mi  
per no deixar-me sens vida.

Avui en terres de França  
i demà més lluny potser,  
no em moriré d'enyorança  
ans d'enyorança viuré.

*Corrandes de l'exili*, Joan Oliver

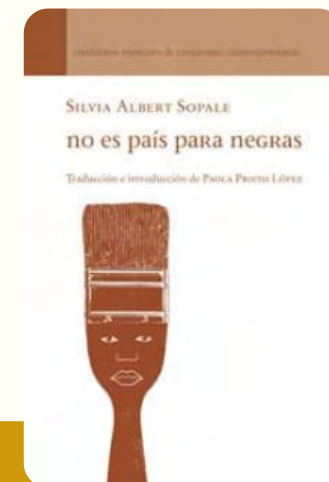
 @IvetteNadal

# Silvia Albert Sopale

## Quan marxar és l'únic camí

*“Me llamo Silvia, Silvia Albert Sopale, la Negra para mis amigos, Chivita para mi mamá, aunque ella en verdad quería ponerme Wineyla, pero en el 76, en España, no podían ponerse esos nombres, así que tuvo que ponerme uno como Dios manda. Mi nombre africano es Ifeyinka, me lo puso mi tía abuela y quiere decir ‘todo amor’; yo me puse Adelaida para las noches de fiesta”.*

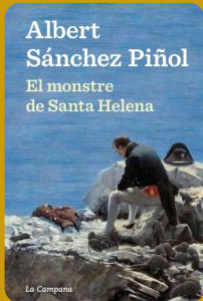
Actriu, directora teatral, creadora i activista feminista antirracista basca que viu a Barcelona. Llicenciada per l'Escola Superior d'Art Dramàtic de Múrcia, ha escrit i representa *No es país para negras*, una obra que explica què implica ser dona i afrodescendent a l'Estat espanyol.



Un mostrari de petites situacions on el racisme estructural es fa palès; una successió d'esquetxos que evidencien de manera molt plàstica el bombardeig d'actituds racistes, de vegades pretesament subtils o invisibilitzades, contra les persones negres i en especial contra les dones.

# Albert Sánchez Piñol i David Guzman

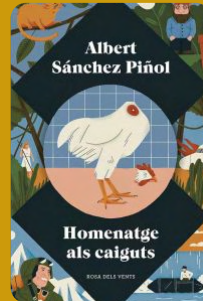
Ciutats, camins i oceans. La noció de viatge l'imaginari humà



*El Monstre de Santa Helena*



*Les Estructures elementals de la narrativa*



*Homenatge als caiguts*



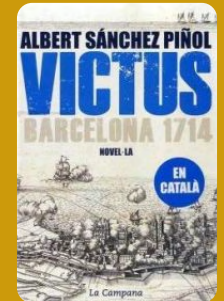
*Tretze tristos tràngols*



*Fungus: el rei del Pirineus*



*La Pell freda*



*Victus: Barcelona 1714*

[+] [Al catàleg Aladí de les Biblioteques XBM](#)

**"Entre la vida i la llibertat, molta gent escull la vida, encara que sigui perdent la llibertat".**

**Albert Sánchez Piñol**



**L'imaginari del monstre, el poder del mal, el viatge i l'exploració colonial europea són temes que recorren bona part dels seus llibres.**



# Albert Sánchez Piñol i David Guzman

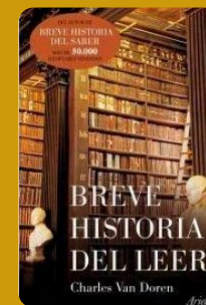
**Ciutats, camins i oceans. La noció de viatge l'imaginari humà**



Periodista especialitzat en literatura i música. Director i presentador dels programes setmanals de Catalunya Ràdio: *Ciutat Maradga* i *L'irradiador*; també en aquesta emissora va formar part d'*El cafè de la República*, amb Joan Barril. A la televisió ha estat subdirector de *L'illa del tresor* (Canal 33) i ha conduït els programes *Rius de tinta* i *Qwerty*, a betevé, on també ha participat al magazine *Àrtic* i a *Terrícoles*. En premsa, ha col·laborat en mitjans com *El País*, *El Periódico* i *La Vanguardia*. És professor del Màster en Edició de la Universitat Autònoma de Barcelona i és coautor, entre d'altres, dels llibres *Breve historia del leer* (Ariel, 2009) i *El fin de una época* (Barril & Barral, 2011).

**"Llegir és un acte individual que has de convertir en col·lectiu".**

**David Guzman**



[Breve historia del leer](#)



[El Fin de una época: sobre el oficio de contar las cosas](#)

# Mariano Fernández, Fèlix Rabal i Josep Maria Roger

## Caminant amb la filosofia i la música

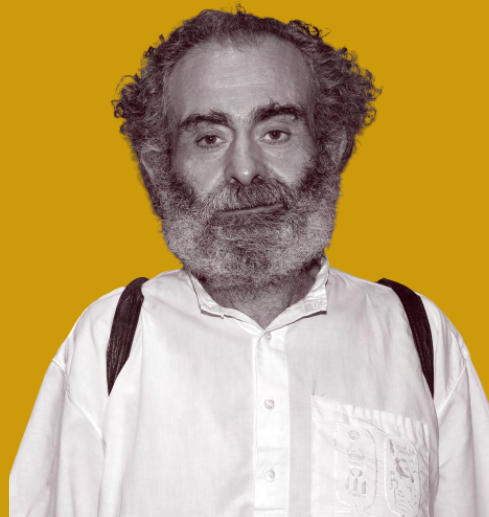
Ha publicat *La Unió Liberal i el Centre Catòlic, polaritzadors del teixit associatiu a Granollers* (Ajuntament de Granollers, 1999); ***Republicans a Granollers entre la primera i la segona República*** (Coneguem, 2001) i diversos articles als diaris i revistes locals.



«In vino veritas», diu l'antiga sentència, i amb ella l'itinerari proposat és una finestra al món dels banquets com a escenaris de convivència i coneixement.



*Petites històries de banquets*



*F. Sor in London : four-hand fortepiano works*

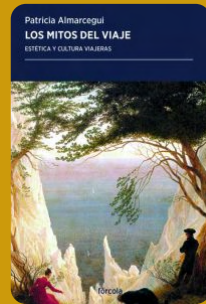


# Patricia Almarcegui i Tania Adam

Les odisses contemporànies. Entre la necessitat i el plaer



*Cuadernos perdidos de Japón*



*Los Mitos del viaje: estética y cultura viajeras*



*Conocer Irán*

"Aún existen muchas diferencias entre lo que un hombre y una mujer pueden hacer en el viaje".

Patricia Almarcegui



"Les migracions són inherents a l'ésser humà; neixen d'una resposta a les condicions de vida, a les expectatives laborals o als imaginaris històrics. Són una tria que travessa els límits de les fronteres i els espais nacionals per afrontar un altre tipus de barreres, aquest cop socials, culturals i polítiques".

Tania Adam

És periodista i crítica cultural. El seu treball explora les diàspores negres i els possibles relats alternatius sobre el continent africà en l'imaginari col·lectiu europeu.



# Laura Llevadot i Paula Kuffer

Geografies ignotes. El pensament com una forma d'exploració



*Mi herida existía antes que yo*



*Jacques Derrida :  
democràcia i  
sobirania*



*Interpretando  
Antígona*

"Si todo el mundo toma conciencia de que el sistema actual no es el único posible, eterno e intocable, tal vez podamos cambiar muchas cosas".

Laura Llevadot



@LauraLlevadot

"Hay, pues, que seguir leyendo a Benjamin del mismo modo en que él leyó los fenómenos históricos incluidos textos y objetos, esto es, tratando de dejar abierta su promesa, abriendo las posibilidades de significado que hoy siguen alentando nuestra mirada. Renovar la mirada sobre el pasado, sobre ese pasado que también fue Benjamin, es lo que se dan por tarea los textos que aquí se ofrecen, y ello con el fin de iluminar, aunque fuera por un instante, este difuso presente".

Paula Kuffer

@paulakuffer

Doctora en Filosofia amb una tesi al voltant de la figura del testimoni i la representació de la història en W. Benjamin i W.G. Sebald.



# Lluís Calvo i Esteve Plantada

L'art de perdre's. Elogi de la deriva

Has vingut de lluny  
i el meu cor t'estalona,  
silenciós.

Però ara ja ets lliure.  
Quan arribis al cim  
continua pujant.

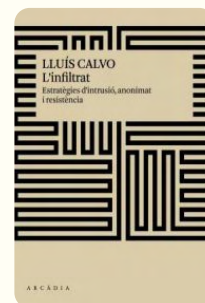
*Ran dels cirerers, Lluís Calvo*



*Transfiguracions*



*Cor pirinenc*



*L'infiltrat*



*Fulgor*



*L'espai profund*



[+] [Al catàleg Aladí de les Biblioteques XBM](#)



"Si volem tornar a la natura no podem demanar-li cap idea idíllica, també perquè ella continua funcionant al marge de les nostres concepcions del bé i del mal, en el sentit que pot ser molt implacable, amb les seves pròpies cronologies, que no tenen a veure amb les nostres".


# Lluís Calvo i Esteve Plantada

## L'art de perdre's. Elogi de la deriva



**"De vegades ens obstinem en fer coses en nom de l'art i la transcendència sense adonar-nos que són intrascendents. Sobretot els poetes, que tenim la tendència a buscar la cúspide i l'orfebreria i, en el fons, no hi ha res més intrascendent que això".**

**Esteve Plantada**

 @eplantada

Haurem de redundar  
en la nova realitat  
d'una fe que apunta foc,

i proclamar una llum  
que guanyi a la gana  
del senglar que rebrega bulbs i escarabats

i ser l'estrall d'una larva  
mentre les passes fan futurs  
on la nit s'oblida de nosaltres,

i entendre el dol com una militància  
i així la victòria: evidència de l'escorça  
que sobreviu,  
a contravent  
en terra àcida.

*Terra àcida*, Esteve Plantada



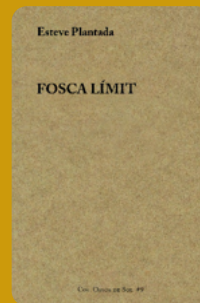
*Rastre quimera*



*Troncal*



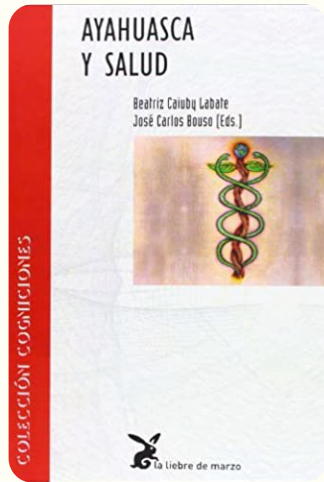
*Big Bang Llàtzer*



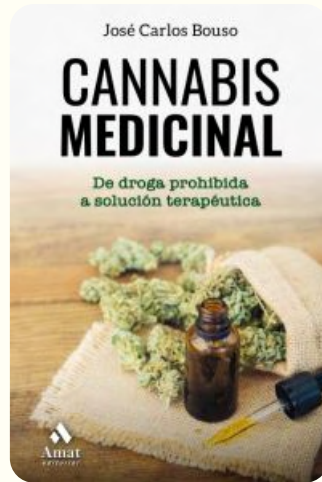
*Fosca límit*

# José Carlos Bouso

Mapes intangibles. Sobre psiconautes i mentes expandides



*Ayahuasca y salud*



*Cannabis medicinal*



*Qué son las drogas de síntesis*

"La ayahuasca puede estar integrada en la sociedad contemporánea como una forma más de autocuidado, igual que el yoga, el Pilates, la alimentación sana, y tantas otras prácticas".

José Carlos Bouso



# Joan Manuel del Pozo i Bernat Puigtobella

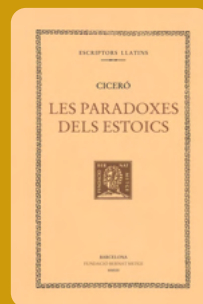
## La ruta infinita: el viatge interior



*Educacionari*



*Ciutats de valors, ciutats valuoses*



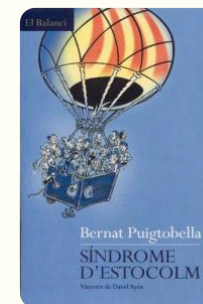
*Les Paradoxes dels estoics*



*Espiritualitat, el camí de la vida*



*Resonancias: poesía catalana contemporánea*



*Síndrome d'Estocolm: l'auca del Nobel*

"Estem en una societat tensada per l'individualisme i la competitivitat extrema: i la universitat forma part d'aquesta societat".


Joan Manuel del Pozo



"En un món ideal estaria bé una certa separació de poders, però és molt complicat. Estem en una cultura tan precària que tots hem de fer una mica de tot, perquè no sortiria res endavant".

Bernat Puigtobella



 @puigtobella



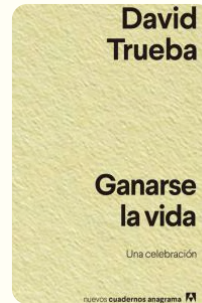
# David Trueba

## Projecció de la pel·lícula *Vivir es fácil con los ojos cerrados* (2013)

**David Trueba** és un dels cineastes espanyols independents més consolidats. Amb una àmplia producció com a director i guionista. Autor literari premiat i traduït a diferents llengües, amb títols com *Saber perder* (2008), Premi de la Crítica i finalista del Premi Médicis, Blitz (2015), *Tierra de campos* (2017) i *Queridos niños* (2021), i també assagística, amb obres com *La tiranía sin tiranos* (2018) i *Ganarse la vida* (2020). Col·labora habitualment en mitjans com *El País* i *El Periódico*.



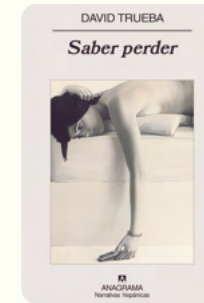
*Queridos niños*



*Ganarse la vida : una celebración*



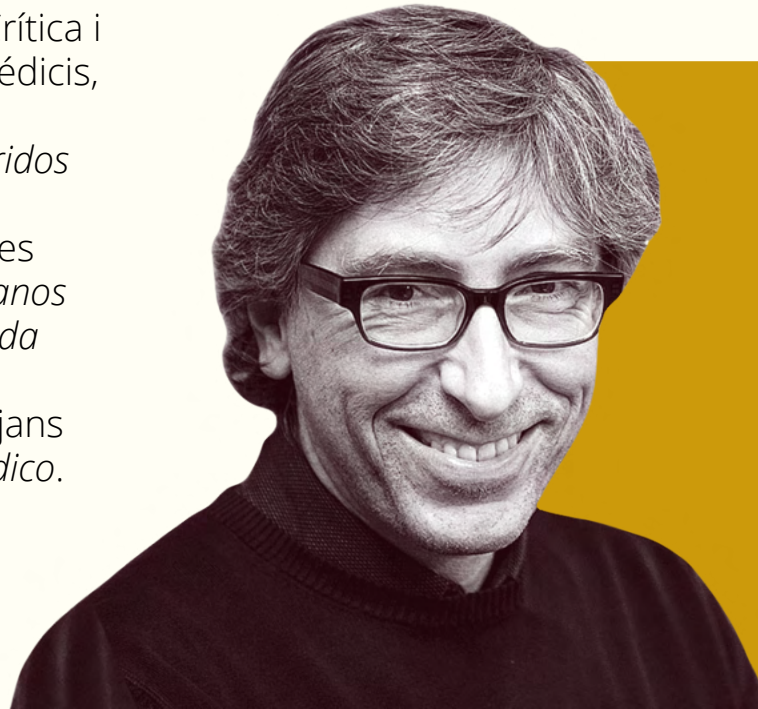
*El Río baja sucio*



*Saber perder*



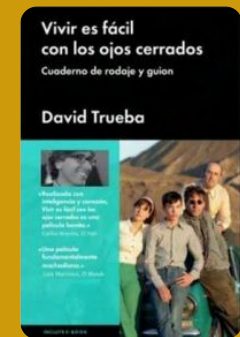
*El Siglo XXI cumple 18*



[+] [Al catàleg Aladí de les Biblioteques XBM](#)



*Vivir es fácil con los ojos cerrados*



*Vivir es fácil con los ojos cerrados : cuaderno de rodaje y guión*



**biblioteques  
de granollers**



**Museu de Granollers**



**Ajuntament  
Granollers**



**Diputació  
Barcelona**

*Xarxa de Biblioteques Municipals*